

(הדברים הבאים אינם המלצה, אלא דעת הכותב בלבד שנכתב למטרת בידור. נכתב 100% על ידי מוחו של הכותב ולא נעזר כלל וכלל בצ'אטבוטים, ואולי לכן האיכות דלה יותר מתכנים אחרים.)

תחילת ינואר, 2024.

הדבר הראשון שחשוב לומר, שאין באמת מה לסכם. באופן שרירותי, יותר או פחות, החלטנו על מועד מסויים בעולם כנקודה שממנה סופרים תאריכים. תרבויות שונות כאלה ואחרות השתמשו בשיטות מודרניות יותר או עתיקות פחות. חלק מסתכלים על הירח, חלק על השמש, והפרשנות של העולם היא תולדה של מסורת שנבחרה על ידי מישהו פעם ונמסרה לכל אחד מאיתנו בצורת ירושה. הספירה הזאת, של 2023, 2024, היא הספירה ששולטת כיום בעולם, ואולי יום אחד היא תשתנה, אולי בהגמוניה סינית, או מוסלמית או אלוהם יודע מה. לחלק מהאנשים המשפט האחרון ישמע כמו גהנום וסוף העולם, ולחלק כמו גן עדן, וחלק כמשהו בלתי אפשרי, כאילו מצב נוכחי שווה ערך למצב תמידי.

כולם יודעים שדברים משתנים, אבל אוהבים לשקר לעצמם שזה יקרה בימים אחרים. ואולי פה מצוייה הבעיה בהשקפה האנושית, על הדבר הזה שנקרא זמן. זמן הוא דבר זורם, הוא לא נעצר, בדיוק כמו ששינויים קורים כל הזמן. והכל תמיד הוא עניין של פרפסקטיבה. לתחום זמן עוזר לנו ליצור סדר. זה הדבר היחיד שהגדרת מועדים כאלה ואחרים עוזרת בהם, סדר, סדר בתוך כל האנדרלמוסיה הזאת שנקראת היקום.

אין מה לסכם. כי שום דבר לא באמת הסתיים. זה כמו יום הולדת. היום שלפני ואחרי הם אותו דבר. אז מה שכן אולי שווה לדבר עליהם זה דברים שעלו בשנה הזאת ולא הסתיימו, כמה רעיונות שצפו ועלו והתחדדו וימשיכו ללוות לאורך השנים הבאות.

(1) מה לא ישתנה לעולם. המאבק אחר מעמד, חשיבות עצמית וחברתית, והסיבה למה קונים כרטיסי מחלקה ראשונה, לואי ויטון ורולקסים.

משמעות המילה אריסטוקרטיה – היא שלטון המצויינים. פעם לפני שנים רבות אנשים נאמדו על ידי יכולות שונות. ציד, מלחמה, פיתוחים טכנולוגיים או מדעיים, יכולת שינון ופרשנות לטקסטים ישנים ודתיים. כל חברה בהיסטוריה בחרה את מה שהיה חשוב לה, והעניקה מעמד בהתאם לכך. זאת הסיבה למה בעלי מקצועות חופשיים כמו עו"ד רואה חשבון ודוקטורים זוכים לתואר הזה בשמם כשהם מוצגים לציבור, או כשהם כותבים ומפרסמים מאמרים. פרופסורים כאלה ואחרים אף הם אריסטוקרטים מסויימים. כך גם פוליטיקאים שנמצאים בשלטון מקומי או לאומי שנים רבות. כולם, עם הזמן, זוכים למעמד מסויים. מספיק שיגידו לאדם מסויים שלא מכיר את אותו אריסטוקרט "הוא היה קצין ב8200" כדי שיזכה במעמד כלשהו. השר לשעבר, מרצה באוניברסיטת תל אביב... איזה שהיא הקדמה שנועדה לכך שנכבד את אותה דמות ושתתן יותר משקל למה שהוא אומר. מפני שלא סומכים עלינו ועל הידע שלנו להבין את משמעות הדברים שנאמרים. אמרתי מזמן, ואני אומר זאת תמיד, אני לא צריך שאף אחד ידע מי אני, ההפך, אני מעדיף שאף אחד לא ידע עלי יותר מדי. כי ככה אני יודע לזהות מישהו שמבין ויודע בתחום מסויים, כי הוא מסוגל לקלוט ולזהות אותי. אז אני בוחר הרבה לשתוק, ולא להגיד יותר מדי, מפני שהקצת שאני כן אגיד והתגובה מנגד עוזרת לי להבין עד כמה האדם שמולי מבין. וגם אני, מתמלא תחושת חשיבות עצמית, בעצם זה שאני שותק ולא אומר יותר מדי, כי אני מרגיש בטוח מספיק בעצמי כדי להיות נוכח ולא להישמע בכלל. ואולי מדי פעם לזרוק הערה באוויר ולראות מי הבין מה ועד כמה. זה גם גורם לי להרגיש טוב עם עצמי. כל אחד יש את הדרך שלו.

למה זה חשוב? אנשים רוצים להרגיש חשובים, לוקח סוג מסויים של אדם שמעדיף להיות בצללים. וגם אלה שבצללים רוצים להרגיש טוב עם עצמם, אף אחד לא רוצה להרגיש אפס, אז כל אחד בדרך שלו ימצא דרך להרגיש טוב עם עצמו. לכל אחד יש את הדרך שבה הוא שואב את תחושת החשיבות העצמית שלו. חלק שואבים את זה בלקבל כבוד מאנשים שהם לא מכירים, אז הם מחפשים לקנות בגדי מותגים, או טסים לחו"ל ומבזבזים שעות כדי לקחת את התמונה הנכונה כדי להוציא לכולם את העיניים ולא באמת מנצלים את החוויה. בתוך עולם של אינפלציה וריביות גבוהות, שאנשים מוציאים הלוואות עתק כדי לקנות בית, זה לא ברור כל כך איך כולם מתקצבים רמת חיים כל כך גבוהה. אולי

זה מתבטא בזה שהמון אנשים גרים בבית של ההורים עד גיל מבוגר או מקבל ירושות מדור הבומרס שהוא הדור הראשון הבאמת גדול של מעמד ביניים עם אמצעים ואולי יהיה האחרון. הם היו דור שנהנה מהקפיטליזם של אחרי מלחמת העולם השנייה ומצד שני עדיין היו צנועים מספיק במהלך החיים שלהם כדי לשים כסף בצד. אנשים רבים מקבלים את הירושות בידיים חמות ולא קרות, כלומר, בצורת מתנה ועזרה לדירה. אחד הדברים הגאונים שהקפיטליזם מביא איתו הוא היכולת ליצור יש מעין, זה גם במסגרת חוב, להשאיל מהעמיד כדי לשלם על דברים עכשיו, ומצד שני, להמציא שיטות חדשות כדי להפיק יותר עושר כללי לכולם והאיכות חיים של העניים טובה יותר מהאיכות חיים של מעמד הביניים מלפני 2 עשורים. והשאלה הגדולה היא למה כולם מרגישים עניים יותר מההורים שלהם? מוצלחים פחות? האם הפכנו כולנו להיות דור של בכינים? אני חושב שהמין האנושי באופן כללי הוא מין קנאי, ולא סתם הרעיון של מי שעשיר הוא השמח בחלקו קיים. צ'ארלי מאנגר היה צוחק שהחטא העצמי הכי גרוע הוא קנאה, מפני שאתה סובל והאדם שאתה מקנא בו אפילו לא מודע אליו ובטוח שלא נפגע מכך. המדיה החברתית לא גורמת לאנשים להיות בדיכאון, אלא הטבע האנושי לרצות להיות לפחות טוב כמו אחרים אם לא יותר מהם. פשוט כולם מסתכלים על החיים של אחרים במקום לעשות את הדבר הפשוט של להנות מהחיים שלהם עצמם.

אז אני לא יודע מה אנשים עושים כדי לחסוך כסף, למרות שאני מנחש לפי הכרות אישית שחלק גרים עם ההורים עד גיל מאוחר, חלק מביאים ילדים מאוחר יותר או נכנסים לזוגיות מאוחר יותר, אבל בגדול הרבה מאוד אנשים מושכים את תקופת הילדות זמן ארוך יותר (ולבחור להיתמך על ידי ההורים יותר זמן, זוהי החלטה כזאת), ולמשוך את התקופה של שנות העשרים לשלב מאוחר יותר וחיים בסוג של מינוס זמן ארוך יותר. כל אחד עשה את ההתאמות שלו. מה שגורף אצל כולם זה תחושת החיים רק פעם אחת, או למה לי לא מגיע?

אז מותגים זה צורה אחת לשדר מעמד, וגם להראות ולהשוויץ ולספר שהיינו במלון הזה או במסעדה הזאת. והמעמד הוא שאני לא פחות מאחרים. אתה לא יותר טוב או מוצלח ממני. יש כאלה שעושים את זה שהם מצטדקים באלף סיבות כאלה ואחרות, השמאלנים טיפשים שלא מבינים שרוצים להרוג אותם, והימנים מפגרים כי צריך להיות מוסריים. הכל, אבל הכל הוא פרספקטיבה שזה מגיע לדעות פוליטיות, מי צודק ומי פחות, אבל יש דברים שכולם מסכימים עליהם.

תיק של מייקל קורס שווה יותר מתיק שקנית מברשקה, ותיק של לואי ויטון מקורי שם את שתיים בכיס האחורי. מחלקה ראשונה שווה יותר מעסקים, שיותר ממחלקת תיירים פרימיום ששווה יותר מכל שאר הדברים... לפעמים מי שטס במחלקות ראשונות חושב שזה מפגר הלחץ של עלייה קודם למטוס כי מי רוצה לרוץ ולהיתקע בתוך הקופסה המזוועה הזאת יותר זמן. אחרים נהנה מהתחושה העילאית של להשאיר את כל האיכרים העניים שצריכים לחכות בתור כאשר הוא חולף על פניהם לעלות על המטוס עם התחושה שהוא כמה רמות מעל כולם. ואולי זה הדבר הכי חכם שעשירים יכולים לעשות, להיות בעלי עסקים ולהנות מזה שאנשים עניים מהם קונים את אותה החווייה שהם מרגישים ביום יום אבל אותם אנשים פחותים הוכשים אותם לחווייה חד פעמית. אני מציע לדור שלנו שבוכה שיקר לו לקנות דירה לספור את כל הפעמים שהוא טס לחו"ל ואז לשאול את ההורים שלו באיזה גיל הם השלימו את אותו מספר טיסות.

אני אוהב לחשוב המון על טיסות. זה המקום היחיד שבו זורקים את כל שכבות האוכלוסייה לאותה נקודה. בזמן טיסות (שבהם טסתי מחלקות תיירים כי למי יש את הסכומים למחלקות עסקים אלא אם הוא מגהץ את זה על כרטיס של מקום עבודה שאם היה לה שכל לא הייתה נותנת לזה יד כמעט בחיים) אני נזכרתי בצ'ארלי מאנגר, שהיה טס כל החיים שלו במחלקת תיירים עד שבשנות ה-80 לחייו שכנעו אותו סוף סוף לטוס במטוס פרטי למרות שכבר שנים הוא היה שווה מליארדים. הוא היה מי שדיבר על הקנאה, שהיא החטא העצמי הכי נורא. ואני לא איש שמבין באופנה, אני יכול להבין הרבה מאוד דברים על מי שלובש לפי מה שהוא לובש, אבל אני לא יודע איך כל אחד מהתהליכים האלה קרה. וכשאתה חושב על כל הדברים האלה אני חושב על ההשלכות העסקיות של זה. אבל אני אין לי מושג איך נוצר המצב שתיק של לואי ויטון שווה יותר ממייקל קורס. אז LVMH וכל זה לא בשבילי. אבל המוצר שחברות תעופה מוכרות אני מבין. ולא, זה לא נסיעה. מה שהן מוכרות לכל אחד מאיתנו זה חווייה שונה. חברות התעופה בעתיד הלא רחוק ידעו לתמחר כל כסא במטוס כדי לסחוט מכל אחד מאיתנו כמה שיותר דולרים פר כסא בהתאמה אישית (לפי המידע על כל אחד ואחד מאיתנו), כי אני אוהב חלון ואתה מעבר, ואתה מקדימה במטוס ואני מאחורה. המחירים שנראה יהיו שונים. אבל אני לא יודע להגיד איזה חברה יותר טובה בלתמחר טיסות, ואיך בדיוק הן ינהלו את כל הדבר הזה. אז אני לא הולך להשקיע בחברות תעופה.

אני כן יודע אבל כמה דברים אחרים. אני מבין את עסקי ההלוואות. תן הלוואה למי שאתה סומך עליו שיעמוד בתשלומים. זה מישהו שיש לו מה להפסיד אם יהיה לו פשיטת רגל, כלומר נכסים. זה מישהו שיש לו היסטוריה של אמינות של עמידה בזמנים. זה מישהו שיש לו הכנסה גבוהה במיוחד ביחס להלוואה. אני גם מבין את הרעיון של כרטיס אשראי ואפיקציות תשלומים, אני מבין את הנוחות. ואיך כל זה מתחבר למה שדיברתי עליו מבחינת מעמדות? כי אם יש לך כרטיס של אמריקן אקספרס יש לך הנחות ל-VIP להופעות, וכניסה חינם לטרקליני טיסה (לפחות של דלתא), ויותר חשוב מהכל, 3 כרטיסי אשראי שהם דגל, שהם מראים ישר מי אתה ומה אתה ומה המעמד שלך. אמריקן אקספרס גולד, שהוא יותר מכרטיס אשראי בסיסי רגיל. ויש את הפלטינום שהוא של מעמד הביניים העליון. ואז יש את האשראי של העשירים, שהוא האמריקן אקספרס השחור. ביום שאמריקן אקספרס תאבד את היוקרה של כרטיסי האשראי שלה, היא תאבד את המעמד שלה ואת המהות שלה. אבל כל עוד היא תתן למשתמשים שלה את המעמד של לשלוף את האשראי ולהראות מי הם, או להכנס ל-VIP, היא תשמור על עצמה. אמריקן אקספרס צריכה לעשות 2 דברים, לתת אשראי לאנשים שיחזירו את הכסף, ולסרב לאנשים גם אם הם "טובים מספיק" כדי שזה ירגיש יותר אקסקלוסיבי. כל עוד היא תדפוק את השיווק שלה על המעמדות השונים של האשראי, היא תשגשג. אמריקן אקספרס זה משהו שלדעתי אני מבין, ומשהו לדעתי שהסיכוי הוא שהוא לא ישתנה. הדבר היחיד אולי שסיכן את זה זה אפליקציות התשלומים, אבל כל עוד הכרטיס הזה רץ על המסך, ויש הטבות אחרות שאפשר להשווין בהן, זה עדיין משהו.

אפריל 2024:

חברת התעופה מדווחות כי השינוי הגדול ביותר שהן רואות בהרגלי הצרכנים לאחר הקורונה הוא שדרוג החוויה באופן ניכר. מי שטס תיירים משדרג לפרימיום, מפרימיום לעסקים וכו'. הדבר דוחף אותם לפתוח יותר תיירים פרימיום כי קיים לכך ביקוש מסיבי. בנוסף, הטרקלינים מפוצצים. הם מתחילים להוסיף טרקלינים וגם אותם להפריד לפי מעמד. כן אני בוחר במילה מעמד. כי מבחינת החברת תעופה אם אתה לקוח שמשלם עבור מחלקה ראשונה או עסקים אתה שווה יותר מאשר תיירים. חד וחלק אדם שנמצא במועדון ומשתמש בחברת תעופה הזאת באופן אקסלוסיבי.

<https://www.youtube.com/watch?v=OWZ9HglckrQ&pp=ygUIYWlybGluZXM%3D>

המסקנה הראשונה שלי הייתה, כצרכן, הוא להפסיק לשחק את המשחק. אני כבר לא מעוניין בצבירת מיילים בשביל סטטוס. אלא כל מייל אפשרי לבזבז חזרה על כרטיס טיסה כדי להוזיל עלויות. להמשיך ולחשוב על מה חשוב לי בחוויה של הטיסה. אני גם ככה אוהב לעלות על המטוס כמעט אחרון. אני ממש לא לחוץ לשים את הטרולי דווקא מעל הראש שלי. אני לא לחוץ בכלל לרדת ראשון מהמטוס. אני גם ככה מעדיף לאכול במזוודה או לשבת על הרצפה באיזה פינה מאשר לחכות בטרקלין במושב כאילו נוח ולנשנש משהו בחינם, שבעצם עלה מחיר מופקע (מעבר לכך שבטרקלינים רבים כבר אין בכלל איפה לשבת כשנוסעים בארה"ב). המסקנה שלי הייתה, עוד לפני כן, להמשיך לשחק על העניין הזה של מעמדות. כולם רוצים להרגיש יותר טובים מאחרים או לפחות לא פחות מהם. אם מישהו יותר טוב ממני כנראה שיש סיבה שהיא לא בשליטה שלנו. הוא נולד גבוה, ההורים שלו עשירים, היה לו מזל... זה בטבע האנושי. והרבה פעמים זה נכון. אבל אני מאמין שמי שמתרכז בעצמו, יכול בכוחות עצמו לצאת מכל מצב. כי עובדה, היו מספיק אנשים שהצליחו מאוד כשהם התחילו עם שום דבר. אז אני מתעסק רק במשהו אחד, האם אני טוב יותר היום ממה שהייתי אתמול. וכשאני מוציא כסף אני מחליט מראש מה החוויה שאני רוצה, ומה התג מחיר שאני מוכן לשלם אותו. אני לא אוציא כסף על משהו שהסיבה היחידה שאני לא אוכל לעשות את זה שנה הבאה או עוד שנתיים כי ברמה הכספית זה חוויה של פעם בחיים. אני מאושר יותר שאני מכיר רק חוויות שאני יכול להרשות אותן לעצמי. ככה אני לא מרגיש "עני", למרות שבכל רגע נתון החרדה של אין כסף שנתבעה בי בימים שישנתי על רצפה ולבשתי את אותם שתי זוגות בגדים במשך חצי שנה נתבעה בי עמוק מאוד וכנראה לא תשחרר אף פעם. הסיבה שאנשים היום מרגישים עניים יותר מבעבר, ומבלבלים את המוח כל כך הרבה בעיני בין פערי מעמדות, הוא בגלל שהיכולת לראות מה אחרים עושים כל כך השתדרגה לעומת זאת שהיכולת שלנו להתעלם מזה לא השתנתה כמעט כלל. היכולת של חברות לסחוט מאיתנו כסף על קפה ומאפה, שלפני 50 שנה אנשים בישראל לא היו מעיזים לעשות דבר כזה, השתדרגה. היכולת שלנו כבני אדם לתמחר דברים באחוזים, ולהבין את מושג הזמן הזורם

ורביבת דריבית לא השתנה כלל. קפה שחור בחוץ במקרה הזול זה 8 שקל. בבית אם קונים קפה שחור שלדעתי לא פחות טוב ב45 שקל לקילו, הוא זול ב90% לפחות. וככה אני רואה את העולם, באחוזים. לא ב10 שקל. מוצר שעולה 10 אחוז יותר בעיניים שלי זה עולה יותר משנה על הכסף שלי. אני עדיין אקנה קפה בחוץ כשאני צריך או רוצה, אבל אני יודע שאני משלם בזמן. ושאיני שומע אנשים שהם בוכים על זה שהזמן שלהם לקנות דירה ארוך יותר בחמש שנים של משכורות יותר מכמה שזה עלה להורים שלהם תוך כדי שהם קונים איזה קפה מיוחד בתל אביב שבאותו רעיון עולה 10 שנים יותר מהקפה היחסי שההורים שלהם קנו באותו הגיל אני רואה את התשובה ללמה. ואני מציע לכל אחד לשבת עם ההורים שלו ועם הסבים שלו ולשאול אותם על ההרגלים שלהם באותם הגילאים, על המשכורות שלהם, ושב על זה מבחינת אחוזים. חלק גדול מהפער הוא שמה. ומה שמעצים זה היכולת לראות מה אחרים עושים. כי אם מישהו אחר יכול, או כל יום אדם שונה מציג שהוא יכול, זה גורם לך להרגיש שרק אתה לא. ונדירים האנשים שמסוגלים או נהנים להרגיש שונים. כל עוד אתה מרגיש טוב עם עצמך זה מה צריך לשנות לך. העבודות שאני הכי מתגאה בהם שעבדתי בהם, הם העבודות שבדרך כלל הסובבים שלי התייחסו אלי הכי גרוע ובאופן משפיל שיש. שוטף כלים, סבל באתר בנייה, וגם כקאובי באוסטרליה (שהאוסטרלים שעבדו איתי בחוות בקר התייחסו אלי יותר ממשרת מאשר קולגה, וחד משמעית כ"אדם נחות"). אני נהייתי גם אז מהיחס. חבר שלי אומר לי שאני נהייתי מזה שידעתי אולי בפנים שיום אחד אותם מעמדות "יתהפכו". אולי. אבל אני בחיים לא הייתי נוהג כמו שנהגו איתי. ולכן אני חש אולי סימפטיה עמוקה לפועלי בניין ושוטפי כלים, ובז מוחלט ל"זמרים" שלא היה להם שום ניסיון אמיתי בלבנות מילימטר מבניין מלבד לקבל ירושה של כסף לידיים, או למארחות ומלצרים. וכאן אתה מגלה מי אדם באמת. אם כשיש לו כוח ומעמד הוא נחמד יותר, או רע יותר. וזה מתבטא בשף שיעשה הכל כדי שהאורח יהיה מרוצה, או שף שיגיד לך ככה זה המנה ותגיד תודה שהכנסתי אותך לשבת במסעדה. הפתרון כצרכן הוא לצאת מהמשחק. לשים את האגו בצד. שכולם מסביב יחשבו שאני תפרן. שכולם מסביב יחשבו עלי מה שהם רוצים. אני יודע מי אני, או מי אני אהיה. ואני חושב שזה מה שאדם צריך לעשות. להבין שהחיים זה משחק ארוך, ומי שרק נהנה עכשיו יום למחרת גם סובל מההאנגאובר. צריך כל יום להנות קצת כאילו מחר לא יגיע, ולהקריב קצת מהיום כי המחר כנראה כן יגיע.

וכמשקיע, אני רוצה להשתמש בדבר הזה לטובתי. אנשים יותר ויותר יוציאו כסף על הפעות, לא בשביל ללכת להופעה, אלא בשביל וי איי פי רמה 1 2, גולד פלטינום, אנשים יוציאו יותר ויותר כסף על מלון קצת יותר טוב בלשווק איזה חוויה ייחודית. אנשים יוציאו יותר ויותר כסף כדי להגיד שהם היו במסעדה הזאת ואכלו במסעדה הזאת, או שהיו במשחק הזה והזה. ככל שזה יותר יקר, יותר מיוחד, יותר אקסלוסיבי, זה רק יגביר את הצריכה. ואני רוצה לפחות להנות מהמגמה השלילית הזאת בעיני, לעשות כסף ממשחק שאני בוחר לצאת ממנו כמה שאצליח. וזה מתבטא באמריקן אקספרס. במכשירים של אפל. במוצרי יוקרה של LVMH. לכל אחד מהם יש את העלויות שלו, את המתחרים שלו, את הבעיות שלהם. הרעיון הוא למצוא משהו שאני מבין, שאני חושב שלא ישתנה, שכדי לשנות אותו יצטרך לקרות משהו מאוד מאוד גדול ולא בלילה אחד. משהו שאני אצליח לשים לב אליו ולעקוב אחריו לאורך זמן אם השינוי אי פעם יגיע.

על ההשלכות למדינת ישראל, ואני כן מרגיש צורך לדבר על זה. הישראלים סובלים ממחלה. "אני אוהב את העם ושונא את המדינה". העם והמדינה זה היינו הך. אין הבדל. ואם אתה כועס על הממשלה ועל הצבא אתה צריך גם לכעוס על החברים שלך. המצב בצבא התחיל באת מי מוציאים לקצינים. המצב בממשלה זה מתחיל במי בוחרים בבחירות מקומיות. זה בליפול לגימיקים זולים ושטויות של פוליטיקאים. זה מתחיל בתרבות של לעקוץ את המערכת. זה מתחיל בתרבות של צרות עין, זה מתחיל בתרבות של העשב של השכן. גם פוליטיקאי או עובד מדינה רוצה את הטיסה או שעון של קרטייר וייקח שוחד או מתנה. וזה החברים או המשפחות שלנו שעובדים במקומות האלה, ואם לא הם אז חברים או משפחות שלהם. אנחנו לאורך ההיסטוריה היינו עם של רגעי משבר ולא של יום יום. הגיע הזמן לשנות את זה. עם ישראל חייב להחליט מה יותר חשוב לו, רמת חיים גבוהה יותר או ביטחון אישי גבוה יותר. להיות בסדר עם זה שאחרים טסים לחו"ל והוא לא. עם ישראל צריך להיות צנוע יותר, וגם פחות שחצן. להפסיק לחשוב שהוא "בן של מלך" ולהתגאות בזה שיש לו את המוח היהודי. להיות צנוע יותר, לבוא מתחושה של נחותים ולא מיהרה של מוצלחים. כי אנחנו תמיד נהיה

נחותים, מספרית ומבחינת אהדה בעולם. וכל בנאדם שבוכה על אנטישמיות בחו"ל, שיבדוק בהיסטוריה שלו מה הפעם האחרונה שהוא אמר צריך לשטח את עזה, או שצריך להרוג ערבים.

אז הנה כמה דברים שבני אדם בטבע שלהם מאוד גרועים בהם והם האויבים הכי גרועים שלנו כמשקיעים ולדעתי צריך לשים לב אליהם בשילוב עם כמה כללי אצבע. לא לתמחר דברים לפי מחיר, אלא לפי אחוזים וזמן. להעדיף שאנשים אחרים יזלזלו בנו מאשר שיעריכו אותנו. לאהוב את זה שלמישהו אחר יש יותר הצלחה ויותר שפע, זה חוויה מאוד לא נעימה לקבל הערות שמסתתרת בהן קנאה וכעס. להיות בסדר לא להיות זה שמתעשר ממשוהו כזה או אחר. חבר הציע לי להשקיע איתו ביחד 32 יחידות של נדל"ן מסחרי בארה"ב. עשיתי מחקר, כמה ימים של לילות לבנים, והחלטתי שזה לא בשבילי. הוא הכפיל את הכסף שלו תוך כמה חודשים. אני שמח בשבילו שהוא הרוויח, ושמח בשבילי שאני לא השקעתי. לא להתעסק בדברים אחרים שיכלנו להרוויח מהם כסף, אין לזה סוף. להתרכז במה שאני כן מבין ולא להתעסק במה שאני לא מבין. כמו ריביות גבוהות יותר לאורך זמן ארוך יותר זה מצויין לחברות ביטוח (כי הן מקבלות כסף ממבוטחים ברעיון שיחזיקו בו לשנים רבות ורק לאחר מכן יחזירו את אותו הכסף אבל למספר לקוחות מצומצם, אז בינתיים הן משקיעות אותו בדברים בטוחים יותר כמו אג"ח), וזה מצויין לבנקים. חשוב לזכור שלא תמיד העסק הטוב ביותר הוא זה שיביא תשואה הגבוהה ביותר, אלא דווקא זה שמתמחר גרוע יכול להיות רווחי יותר (קרי ג"י פי מורגן וסיטי).

לקבל את זה שתשואה היא ביחס לסיכון, ולפני הכל אני משקיע בהתאם למה שלא יטריד אותי, ולא לפי מה שלדעתי ירוויח לי יותר כסף. אני בסדר להיות הבחור הכי פחות עשיר בחברה, או במדינה, כל עוד אני מתקדם, במסלול שאני מכיר ושאני מבין, אני ישן טוב בלילה, ואני עסוק בדברים שמסבים לי הנאה במהלך היום. שמעתי לאחרונה אמירה:

The whole world went from keeping up with the jonses (מנסים לעמוד) to keeping up with the Kardashians.

ואני מסתכל על העולם ואומר לעצמי

The game is rigged, you can't change it. But you can still win